

Bogat și sărac

cu Petru BOGATU

Mondialul și naționalul

Dacă răspunsurile la problemele vieții sunt pe fundul sticlei, aceasta-i plină acum nu doar cu Fanta sau Coca-Cola. Și nici cu bere sau vin. Și, desigur, nu cu whisky sau coniac. De azi, aceasta sticlă e televizorul plin ochi cu fotbal.

Diamantele fotbalului

Începe Mondialul. Meciurile Turneului Final se vor disputa pe 10 arene de lux în care Africa de Sud a investit circa 2,5 miliarde de dolari. Numele unor orașe, precum Cape Town, Pretoria sau Johannesburg, vor face în repetate rânduri înconjurul globului și se vor afla pe buzele tuturor încă mult timp de acum încolo.

O țară, fondată de colonizatorii buri, care a practicat timp de câteva decenii o politică dură de segregare rasială, este la ora actuală un model de succes pentru continentul negru. O democrație liberală, mulată pe calapoade olandeze și americane, cu o economie performantă, cu un PIB și un nivel de viață peste Rusia și alte state din fostul bloc sovietic, cu o infrastructură ultramodernă, comparabilă cu cea vest-europeană, Africa de Sud vinde în prezent cu bucata nu numai diamante, uraniu și metale rare, ci și fotbal de calitate.

De azi, jocul cu balonul rotund va eclipsa în mare parte disputele publice de pe toate meridianele globului. Polemicile politice, bunăoară, vor fi înlocuite de pariurile comentatorilor și suporterilor. Partidele de pe stadioanele Africii de Sud vor lua fața, un timp, rivalităților electorale de pe scenele politice, oriunde ar fi ele. Mondialul a estompat până și percepția crizei economice, efectele neliniștitoare ale căderii bancare.

Liantul unității naționale

Totuși Turneul Final nu-i un fel de ospăț princiar în timpul ciurii. El dovedește o capacitate omenească extraordinară de a se mobiliza exemplar. Mondialul e o mare competiție a orgoliilor naționale. Fiind sublimarea energiilor umane, investite altădată în războaie de tot felul, fotbalul convertește astăzi talentele și tentațiile de afirmare într-un spectacol total. Spiritul de învingător și sindromul „ceva-de-dovedit” al omului încurajează performanța și ridică moralul.

Ziarul spaniol „Marca” scrie în aceste zile că, pentru mulți, naționala spaniolă ar putea fi unica bucurie într-un an extrem de dificil. Mass-media din Portugalia, Serbia, Grecia, Brazilia sau Argentina arată că echipele lor reprezintă elemente indispensabile ale unității naționale.

Acest lucru este valabil și pentru țările care nu participă la Mondialul din Africa de Sud. Chiar dacă, nefiind reprezen-

tați, se văd nevoiți să țină cu o altă participantă la turneul final, polonezii sau croații, românii sau suedezii au cu toții în minte echipa lor națională. Suporterii, ca și jucătorii, de altfel, nu sunt liberi de Patrie.

O excepție o constituie, se pare, Republica Moldova. Și nu e vorba doar de faptul că naționala noastră nu este luată în serios până și de unii fotbaliști buni care, ori de câte ori sunt convocați, refuză să se prezinte la lot. Altceva e la mijloc. La noi lipsește liantul sentimentelor naționale care ar lega toată lumea, inclusiv pe microbiști.

Lecția de patriotism

Nimic nu oglindește mai bine dezbinarea societății moldovenești decât un campionat mondial de fotbal. La Chișinău cea mai mare parte a lumii, de obicei, ține cu România, când aceasta participă, iar alta cu Rusia, când e reprezentată, bineînțeles. În cazul în care la Turneul Final nu joacă ambele formații, ca anul acesta, suporterii simpatizează cu cine apucă.

E o stare practic nemai-întâlnită în alte părți ale lumii. O datorăm rătăcirii identitare care ne transformă pe toți cetățenii Republicii Moldova într-o adunare accidentală de turiști, cu planuri diferite, de pe o corabie care spintecă fără noimă, în stil kafkian, valurile mării. Unii așteaptă ca ambarcațiunea lor să găsească în sfârșit pământul făgăduinței, iar alții își fac deja bagajele pentru a se transfera, cu proxima ocazie, pe o navă mai confortabilă decât cea pe care se află.

Fără o paradigmă națională nu avem, firește, și o echipă favorită comună. Pentru că, orice s-ar spune, dragostea de țară se edifică din miturile trecutului. Ea este fortificată însă de succesele prezentului. Cum cele dintâi au fost ruinate cu bună știință, iar cele din urmă strălucesc prin absență, Republica Moldova nu are nici fundație, nici pereți și nici co-pertină. Ne lipsește, altfel spus, casa comună.

Și cum patriotismul se naște doar acasă, el nu a avut unde să vadă lumina zilei. În aceste împrejurări, leagănul lui este doar în România istorică. Pentru unii, ce-i drept, este în URSS-ul care nu mai există. Restul e doar erzaț.

Așa fiind, și Mondialul din Africa de Sud îl vom urmări la Chișinău ca dintr-un hotel. Ca niște străini într-o casă închiriată. Nu-l vom trăi ca o națiune cimentată de o pasiune comună. Și nici măcar ca o galerie de suporterii ale căror inimi bat la unison.

Totuși, echipele Spaniei, Germaniei, Braziliei sau Argentinei vor face pentru noi, în Africa de Sud, mai mult decât să ne delecteze cu jocul lor spectaculos. Ne vor oferi, implicit, și o lecție de demnitate națională. Rămâne doar ca acest adevăr să-l descoperim pe sticlă. În transmisiunile TV de la Turneul Final al Mondialului.

Cardurile bancare - un ajutor perfect pentru programarea și petrecerea vacanței

În pragul sezonului estival, majoritatea oamenilor se gândesc cum să-și organizeze vacanțele. Însă puțini își imaginează cât de multe avantaje le oferă cardurile bancare în pregătirea și petrecerea concediilor. Pe lângă faptul că îți oferă posibilitatea să-ți programezi călătoriile până la cele mai mici detalii, cardurile bancare asigură și economii substanțiale atunci când sunt utilizate la achitarea serviciilor și cumpărăturilor.

Despre avantajele pe care le oferă cardurile bancare în timpul programării și petrecerii concediilor ne povestește Ecaterina Apostol, șefa secției E-banking din cadrul Departamentului Strategie și Marketing al Mobiasbanca - Groupe Société Générale.

Cum ne ajută un card bancar în momentul organizării concediului?

Avantajul utilizării unui card bancar poate fi apreciat chiar la etapa programării concediului. Dacă dorești să-ți petreci vacanța călătorind într-o țară dezvoltată, ai un card bancar și calculator conectat la internet, poți să-ți organizezi vacanța fără a fi nevoie să ieși din casă. Cardul îți oferă posibilitatea nu doar să programezi, dar și să achiziți din start toate serviciile aferente, începând chiar de la cumpărarea biletului la avion. Mai apoi îți poți rezerva și achita hotelul unde dorești să stai, să achiziți deplasările ulterioare cu trenul sau autobuzul. În afară de faptul că acest lucru îți oferă siguranța că nu vei ajunge în situații dificile în timpul concediului, îți mai dă posibilitatea să economisești bani, deoarece în Occident serviciile achitate din timp costă mai puțin. Eu însămi mi-am programat astfel unele deplasări la Praga și Viena, deși la început eram sceptică, că ar fi o idee bună. Până la urmă, m-am convins că am procedat corect, deoarece nu am avut parte de surprize neplăcute.

Dar cum rămâne cu cheltuielile neprogramate, care sunt totuși inevitabile?

Un card bancar îți oferă posibilitatea să scoți din bancomate mijloace financiare în numerar direct în valuta țării în care te afli sau să achiziți orice produs, sau serviciu al cărui cost nu este exprimat în valuta țării în care te afli.

La cardurile bancare de circulație internațională există un sistem de convertire a valutei. Sistemele VISA sau Master Card sunt considerate pe bună dreptate drept cele mai corecte sisteme de estimare a cursului valutar. Băncile care emit cardurile nu obțin venituri din operațiunile de schimbare a valutei în interiorul acestui sistem, iar cursul la care se efectuează schimbul dintr-o valută în alta este considerat a fi cel mai avantajos.

Alta este situația, când te duci cu bani cash și încerci să-ți schimbi la schimburile valutare, mai ales în zonele turistice. Orice speculant cu valută poate să se folosească de necunoașterea de către turiști a cursului din țara respectivă și să efectueze schimbul în condiții mai puțin avantajoase pentru turiști.

— În țara noastră, bancomatele și POS terminalele devin din ce în ce mai răspândite, chiar dacă nu toți s-au deprins cu acest mijloc de achitare. Dar care este atitudinea Ocidentului față de cardurile bancare?

— În Occident achitarea fără numerar este la ordinea zilei. Cardurile bancare au devenit acolo un element nu doar obișnuit, dar și indispensabil al vieții cotidiene. În statele occidentale ai putea atrage suspiciuni sau cel puțin curiozitatea, dacă încerci să plătești prea des pentru servicii sau cumpărături în numerar.

Până la urmă, utilizarea cardurilor bancare contribuie prin avantajele pe care le oferă și la creșterea culturii economice a deținătorilor lor, ajutându-i să economisească și să-și aprecieze corect atât economiile, cât și cheltuielile.

Dar cât de sigură este utilizarea cardului în străinătate?

— Unul din avantajele majore ale acestui mijloc de plată este siguranța utilizării banilor. Dacă ți se fură portofelul sau pur și simplu îl pierzi nu mai ai cum să recuperezi banii pe care i-ai avut în el.

Dacă ți se fură sau pierzi cardul bancar, banii rămân în siguranță, fiind protejați de codul PIN pe care îl cunoaște doar deținătorul de card și fără de care cardul nu ar putea fi folosit.

Important este să se respecte condițiile minime de securitate la păstrarea și utilizarea cardului și a codului PIN, și anume: codul PIN nu trebuie scris pe card sau alte suporturi care ar putea fi sustrate de persoane străine, să nu se păstreze plicul cu PIN-ul împreună cu cardul. Se recomandă memorarea PIN-ului și distrugerea plicului cu PIN-ul, astfel încât această informație să fie cunoscută doar de

deținător, să se tasteze codul PIN la bancomate sau la efectuarea plăților la comercianți într-un mod ascuns, astfel încât să nu poată fi văzut de persoane străine rău-intenționate.

Totodată, la depistarea faptului de sustragere sau pierdere a cardului, clientul nu trebuie decât să apeleze imediat banca pentru a anunța incidentul și a cere blocarea cardului. Pentru Mobiasbanca acest număr este 256 555. De asemenea, banca stabilește limite zilnice de utilizare a cardului pentru operațiuni de plată și retrageri de numerar la bancomat, în acest mod se încearcă limitarea prejudiciilor care ar putea fi cauzate deținătorului de card.

Ținând cont de gama largă de carduri pe care le are o Bancă, cum îl alegem pe cel mai avantajos pentru utilizarea în străinătate?

Nu putem spune că un card este mai avantajos de utilizat decât altul. Totul depinde de necesitățile deținătorului de card. Banca încearcă să adapteze produsele sale la exigențele clienților. Astfel, ei au la dispoziție carduri de debit și carduri de credit, în diverse valute. Funcționalitățile acestora nu diferă, doar sursa banilor utilizați și cheltuielile de schimb valutar sunt diferite. În cazul cardului de debit se utilizează doar banii proprii avuți la dispoziție, iar în cazul celui de credit se utilizează banii împrumutați de la bancă. Dacă îți aloci un anumit buget pentru vacanță pe care ești convins că nu-l vei depăși, atunci un card de debit este potrivit, iar dacă nu ești sigur, este mai oportună utilizarea unui card de credit.

Un lucru e cert, utilizarea cardului în străinătate e simplă, sigură și comodă, iar vacanța devine lipsită de griji și mult mai plăcută.

Chișinău, str. Uzinelor 96
tel. 470308 637863 473373

**Бетон всех марок
Железобетонные изделия
Услуги Автобетонанасоса**

Шахты лифтов, Вентиляционные блоки, Сваи, Ригели, Плиты перекрытия
Фундаментные блоки, Кольца, Арматурные каркасы, Автоуслуги
Фортан, Дорожная плитка, Элементы дорожного строительства

Стройте с нами!